

ת"פ 62301/07/22 - מדינת ישראל- רשות המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז-מע"מ פלילי נגד איברהים דוחל

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 62301-07-22 מדינת ישראל- רשות
המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז-מע"מ פלילי נ'
דוחל

לפני בעניין:	כבוד השופט הישאם אבו שחאדה המאשימה	מדינת ישראל- רשות המיסים, היחידה המשפטית מחוז מרכז-מע"מ פלילי ע"י ב"כ עוה"ד שגיא דימנט ועוה"ד איתן לאמע
נגד הנאשמים	איברהים דוחל ע"י ב"כ עוה"ד מיטל אורשלם	

גזר דין

1. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון והורשע בעבירות שמופרטות בו. כתב האישום המתוקן כולל שני אישומים. לא הייתה הסכמה בין הצדדים לגבי העונש והצדדים טענו לעונש באופן פתוח.
2. על פי החלק הכללי לכתב האישום המתוקן, חברת אודן יזמות וביצוע בע"מ (להלן: **חברת אודן**), הינה חברה פרטית מוגבלת במניות אשר נתאגדה בישראל על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: **חוק החברות**), ואשר נרשמה כעוסק מורשה לעניין חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: **החוק**) בענף קבלנות בניין. בתקופה שבין חודש יולי 2018 ועד חודש דצמבר 2018 (כולל), שימשו עדי לייבוביץ' וטובי פרץ כבעלי המניות, כדירקטורים וכמנהלים פעילים בחברת אודן ביחד עם עילאי לייבוביץ' (להלן: **בעלי התפקיד בחברת אודן**).
3. טופ איי טי סולושנס בע"מ (להלן: **חברת טופ איי טי סולושנס**), הינה חברה פרטית מוגבלת במניות אשר נתאגדה בישראל על פי חוק החברות, ואשר נרשמה כעוסק מורשה לעניין חוק מס ערך מוסף, התשנ"ט-1999 (להלן: **חוק החברות**) במחשבים וניהול מתקנים ממוחשבים. בתקופה שבין חודש דצמבר 2018 ועד חודש מרץ 2019 (כולל), שימש גיא קופילוב, כבעל המניות וכדירקטור יחיד בחברת טופ איי טי סולושנס.
4. **באישום הראשון**, הנאשם הורשע בביצוען של העבירות הבאות: 162 עבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק

ביחד עם סעיף 117(ב2)(3) לחוק ושעניין מי שפעל במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו. על פי עובדות האישום הראשון, בתקופה שבין חודש יולי 2018 לחודש דצמבר 2018 (כולל), ובמטרה להביא לכך שאחרים יתחמקו או ישתמטו מתשלום מס, הוציא הנאשם לאחרים 162 חשבוניות הנחזות להיות חשבוניות מס כדין על שם חברת אודן וזאת ללא ידיעתם של בעלי התפקידים בחברת אודן ומבלי שהורשה לכך, וזאת מבלי שעשה או התחייב לעשות את העסקאות לגביהן הוצאו החשבוניות הכוזבות, כמפורט להלן:

א. 102 חשבוניות כוזבות על שם חברת אודן לחברת "נר לרגליך חומרי בניה ופיתוח בע"מ" (להלן: **חברת נר לרגליך**), בסך כולל של 37,965,119 ₪ כאשר סכום המע"מ הגלום בהן הינו 5,516,314 ₪.

ב. 60 חשבוניות כוזבות על שם חברת אודן לחברת מולטי פרויקטים בע"מ (להלן: **חברת מולטי פרויקטים**), בסך כולל של 46,867,338 ₪ כאשר סכום המע"מ הגלום בהן הינו 6,809,761 ₪.

5. סך החשבוניות שהוציא הנאשם על שם חברת אודן כאמור, הינו 84,832,958 ₪, וסכום המע"מ הגלום בהן עומד על 12,326,102 ₪.

6. **באישום השני**, הנאשם הורשע בביצוען של העבירות הבאות: 160 עבירות לפי סעיף 117(ב1) לחוק ביחד עם סעיף 117(ב2)(3) לחוק ושעניין מי שפעל במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו. על פי עובדות האישום השני, בתקופה שבין חודש פברואר 2019 ועד חודש מרץ 2019 כולל, ובמטרה להביא לכך שאחרים יתחמקו או ישתמטו מתשלום מס, הוציא הנאשם לחברת אמינאר מנפאוור בע"מ (להלן: **חברת אמינאר**) 160 חשבוניות כוזבות על שם חברת טופ איי טי סולושנס, מבלי ידיעתו של בעל התפקיד בחברת טופ איי טי סולושנס ומבלי שהורשה לכך, וזאת מבלי שעשה או התחייב לעשות את העסקאות לגביהן הוצאו החשבוניות הכוזבות. החשבוניות היו בסך כולל של 11,464,950 ₪, כאשר סכום המע"מ הגלום בהן הינו 1,665,847 ₪.

טענות הצדדים לעונש:

7. להלן טענות המאשימה לעניין העונש בתמצית:

א. הנאשם הורשע בביצוען של 322 עבירות מס מסוג פשע בשני אישומים. סכום המע"מ שנגזל מקופת המדינה הוא 13.9 מיליון שקל.

ב. עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה נוכח סכום המע"מ המשמעותי שנגזל

מקופת המדינה. המחדל לא הוסר כלל והנזק לקופה הציבורית נותר בעינו.

ג. מתחם העונש ההולם נע בין 60 ועד 80 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. המאשימה עתרה למקם את הנאשם במרכז המתחם וכן עתרה לקנס שנע בין 5 ועד 10 אחוז מסכום המחדל.

8. להלן טענות ההגנה לעניין העונש בתמצית:

א. יש לערוך הבחנה בין עבירות מס שמבוצעות על מנת שהנאשם יתחמק מתשלום מס לבין עבירות מס שמתבצעות על מנת שאדם אחר יתחמק מתשלום מס. במקרה זה, הנאשם לא היה הנהנה מעבירות המס שבוצעו אלא אחרים.

ב. הנאשם נשוי ואב לילדה בת חודש ימים. אשתו לא עובדת. הוריו גרושים ומתקיימים מקצבת נכות והנאשם הוא הבן הבכור מבין שבעה אחים ולכן מרבית הטיפול בהוריו נופל על כתפיו. הנאשם מתגורר בשכירות ואין לו נכס מקרקעין כלשהו על שמו.

ג. הנאשם הוא כיום בן 28 שנים ובעת ביצוע העבירות היה בן 21 שנים בלבד, קרי "בגיר צעיר" וזאת כנתון משמעותי לקולא.

ד. לחובתו של הנאשם הרשעה אחת בעבירת איומים ולכן מדובר בהרשעה שאיננה רלוונטית לסוג העבירות שבהן הורשע.

ה. הנאשם נוצל על ידי אחרים ולא היה הדמות המובילה והדומיננטית בביצוע העבירות מושא כתב האישום. הנאשם חש מאוים מדמויות עברייניות שונות ולכן עשה מה שהורו לו לעשות לרבות הנפקת החשבוניות הכוזבות שבגינן הורשע. בנסיבות אלה יש לקבוע שמידת אשמו בביצוע העבירות היא נמוכה.

ו. הנאשם הודה בכתב האישום ולקח אחריות על מעשיו ובדרך זו חסך שמיעת עדותם של 103 עדים. הנאשם חסך זמן שיפוטי יקר ולכן מדובר בנתון משמעותי שמצריך הקלה בעונשו.

ז. הנאשם הוא חסר כל ומצבו הכלכלי הוא בכי רע.

הטענה שהנאשם היה "איש קש" שנוצל על ידי אחרים

9. ההגנה טענה שהנאשם היה "איש קש" שנוצל על ידי גורמים עבריינים ולכן מידת אשמו בביצוע העבירות היא נמוכה, דבר שאמור להשפיע באופן משמעותי לקולא על גבולות מתחם העונש ההולם שייקבע על ידי בית המשפט, או לחילופין, מהווה שיקול להקלה משמעותית בעונשו. טענה זו אין בה ממש ודינה להידחות.

10. נזכיר את הוראות סעיף 40 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**):

"(א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאין סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה בנדרשת במשפט אזרחי.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן(ב)(2) הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות לביצוע העבירה."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

11. הכלל הוא שכתב האישום שבו מודה הנאשם אמור להכיל בתוכו את כל הנסיבות המקלות והמחמירות שרלוונטיות לביצוע העבירות שמופיעות בכתב האישום. בפועל, כתב האישום לא מכיל תיאור של נסיבות מקלות כלשהן

12. כמו כן, הייתה לנאשם ההזדמנות להביא בשלב הטיעונים לעונש את ראיותיו לצורך הוכחת אותן נסיבות מקלות. בפועל, לא הביא דבר, למעט הודעה אחת שנגבתה ממנו על ידי היחידה החוקרת ביום 16.2.2022 (נ/1) בה הוא אמר שהוא מאוים על ידי אחרים. מעיון באותה הודעה עולה בבירור שהטענה שהוא נוצל על ידי אחרים הועלתה כלאחר יד ומבלי למסור מידע משמעותי שיכול להוביל לגילוי זהותם של אותם גורמים עבריינים שלטענתו חשש מהם ופעל תחת מרותם. בשל כך, היחידה החוקרת לא הייתה יכולה להעמיק חקר על מנת לבדוק את אמינות הטענה שהוא היה מאוים מגורמים עבריינים בעת ביצוע העבירות מושא כתב האישום. בנסיבות אלה, אין לנאשם אלא להלין על עצמו. לכן, טענתו של הנאשם שיש לראותו כמי שפעל במידת אשם נמוכה, דינה להידחות. נהפוך הוא, יש לראותו כמי שפעל על דעת עצמו כגורם עברייני מוביל ומי שנושא במידת אשם גבוהה בביצוע העבירות.

13. הרבה מעבר לנדרש, יש לציין שבפסיקה נקבע שמי שמסכים להיות "איש קש" לצורך ביצוע של עבירות מס צריך לשאת הן בהשלכות הפליליות של מעשיו והן בהשלכות האזרחיות שנובעות מהצגת עצמו כנישום.

14. ב-רע"פ 4791/08 כהן נ' **מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (9.2.2009), פסקה 15 לפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן, ואשר לדעתו הצטרפו כבוד השופטים ארבל ודנציגר, נאמרו הדברים הבאים:

"בעניין האמירות כי המבקש לא היה הגורם המרכזי בעבירות וכי ככל הנראה לא הפיק מהן טובת הנאה, ספק בעיני מה משקלן של אמירות אלו. כשם שקבע בית המשפט המחוזי, אף אם נקבל את טענת המבקש כי היה רק "איש קש" עבור אותו רבי אשר בפועל ניהל את החברה, אין זה ברור כלל וכלל כי יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. אדם המאפשר במודע כי ייעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תופנה האצבע המאשימה, מה לו כי ילין על ש"תכניתו" התגשמה?"

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

15. בנוסף, ב-ע"א 732/15 **פקיד שומה נ' טל** (פורסם בנבו, 21.3.16) כבוד השופט עמית (בפסקה 5 לחוות דעתו) קבע את הדברים הבאים:

"סוף מעשה במחשבה תחילה. מי שמשאיל שמו לאחר, ואף מתייצב בפני רשויות המס וטוען כי הוא הנישום, עליו לקחת בחשבון כי בסופו של יום הוא עלול לשאת בתוצאות הנובעות ממצגיו שלו."

(ההדגשות שלי - ה'א'ש')

הגדרת גבולות מתחם העונש ההולם

16. הטענה של הנאשם שיש לעשות הבחנה לעניין העונש בין מי מנפיק חשבוניות כוזבות כדי שאדם אחר ישתמט מתשלום מס (קרי חשבוניות זרות) לבין מי שמקבל לידיו חשבוניות כוזבות מאדם כדי שהוא בעצמו ישתמט מתשלום מס (קרי חשבוניות פיקטיביות) - דינה להידחות. מדובר בטענה שגויה שנעדרת כל אחיזה בדין. בפסיקה כבר נקבע שלעניין פליליות המעשה אין כל הבדל בין חשבוניות זרות לבין חשבוניות פיקטיביות (ע"פ 5783/12 **גלם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.9.14) פסקה 96 לחוות דעתו של כבוד השופט שהם). לפיכך, הנאשם לא יזכה לשום הקלה בעונש בשל הנפקת החשבוניות הזרות מושא כתב האישום שבפני.

מתחם העונש ההולם

17. שיקול מרכזי בעת קביעת מתחם העונש ההולם הוא "**מידת הנזק**" שנגרם לציבור מהעבירות שבוצעו. בעת שמדובר בעבירות מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף, מידת הנזק נמדדת לפי הסכום הכולל של המע"מ שנגזל מהקופה הציבורית בשל העבירות שבוצעו. הנזק שנגרם לציבור מהעבירות שבוצעו הוא בסך של 13,991,949 ₪. מדובר בסכום משמעותי ביותר שמלמד שהעבירות במקרה שבפני בוצעו ברף חומרה גבוה.

18. על מנת להצביע על מדיניות הענישה הנוהגת, אביא דוגמאות מפסיקתו של בית המשפט העליון שבהן היה מדובר בעבירות דומות לחוק כאשר סכום המע"מ היה בסדר גודל של מיליוני שקלים:

א. רע"פ 4261/13 **נימני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.6.13). המבקש הורשע בעבירות מס מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף, כאשר סכום המע"מ היה 11 מיליון ₪. בית משפט השלום השית עליו 4 חצי שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 500,000 ₪ או שישה חודשי מאסר תמורתו. המבקש והמדינה ערערו לבית המשפט המחוזי לגבי העונש שנקבע. בית משפט מחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש ודחה את ערעור המבקש על חומר. בית המשפט המחוזי העמיד את עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש על חמש וחצי שנות מאסר וגובה הקנס נותר על כנו. בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה.

ב. רע"פ 8336/18 **עודה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 5.12.18). המבקש הורשע על ידי בית משפט השלום בעבירות מס מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף. המבקש הנפיק חשבוניות פיקטיביות כאשר סכום המע"מ שגלום בהן היה 5.6 מיליון ₪. בנוסף, המבקש ניכה מס תשומות שלא כדין בסך כולל של 3 מיליון ₪. על כן, הסכום הכולל של המע"מ שנגזל מהקופה הציבורית

היה 8.6 מיליון ₪. בית משפט השלום השית עליו 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 300,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו. ערעורו לבית המשפט המחוזי התקבל באופן חלקי ונקבע שעונש המאסר בפועל יעמוד על 32 חודשים, ובעוד שהקנס נותר על כנו ונקבע שתקופת המאסר חלף הקנס תקוצר לארבעה חודשים וזאת בשל העדר יכולת כלכלית לשלמו. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, והיא נדחתה.

ג. רע"פ 6781/18 **סלימאן סאמר בע"מ נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 1.11.18). המערערים הורשעו בביצוען של עבירות מס מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף. המערערים ניכסו מס תשומות שלא כדין, כך שסכום המע"מ היה 4,031,856 ₪. בית משפט השלום השית על המנהל של המבקשת 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ או 8 חודשי מאסר תחתיו. המדינה הגישה ערעור על קולת העונש לבית המשפט המחוזי. הערעור לעניין גובה המאסר נדחה ובעוד שהערעור לגבי הקנס התקבל וסכום הקנס הועמד על 100,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תחתיו. בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון על ידי המבקשים, נדחתה.

ד. רע"פ 7487/18 **אטיאס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4.11.18). המבקש הורשע בביצוע עבירות מס לפי חוק מע"מ. סך המע"מ שגלום בעבירות שבוצעו היה כ- 8.7 מיליון ₪. העונש הסופי שהושת עליו היה 42 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 750,000 ₪ או 12 חודשי מאסר תמורתו.

ה. רע"פ 8003/15 **מלכה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.8.16). במקרה זה, סך המע"מ שגלום בעבירות המס שבוצעו היה 15,812,777 ₪. העונש הסופי שהושת עליו היה 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך של 250,000 ₪.

19. על כן, הנני קובע שמתחם העונש ההולם לאירוע שבו הורשע הנאשם, נע בין 48 חודשי מאסר בפועל ועד 72 חודשי מאסר בפועל בצירוף מאסר על תנאי וקנס. מתחם הקנס ההולם נע בין 400,000 ₪ ועד 1,400,000 ₪.

העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם

20. בעת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון לקולא את כל הנתונים הבאים: הודאת הנאשם בכתב האישום המתוקן והחיסכון בזמן שיפוטי והחיסכון מהעדים להעיד בבית משפט; העובדה שהנאשם נשוי, אשתו לא עובדת והוא גם אב לילדה בת חודש ימים, ושפרנסתם עליו וההשלכות של המאסר על בני ביתו; המצב הרפואי של הוריו של הנאשם שסובלים מנכות רפואית ונשענים על הנאשם.

21. לחומרה, לקחתי בחשבון את העובדה שהמחדל לא הוסר כלל, והנזק הרב שנגרם לקופה הציבורית נותר בעינו.

22. מן הראוי להבהיר שהנתון שהנאשם היה "בגיר צעיר" בעת ביצוע העבירות שבהן הורשע (בן 21 שנים) הוא אמנם שיקול רלבנטי להקלה בעונש, אך הדבר כמובן איננו חזות הכל. נזכיר כאן שני כללים מנחים בתחום הענישה:

א. **ראשית**, בפסיקה נקבע שגיל צעיר של נאשם, ואף קטינות, אינם מעניקים חסינות מפני השתתפות עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח וזאת בעת שבוצעה עבירה חמורה. הדבר נכון במיוחד כאשר משקלם של שיקולי ההלימה, המניעה וההרתעה עולים במשקלם על השיקול השיקומי (ע"פ 7694/14 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19.7.17) פסקה 16 לחוות דעתו של כבוד השופט מלצר (כתוארו דאז)). במקרה שבפני בוצעו עבירות מס בדרגת חומרה גבוהה ביותר.

ב. **שנית**, בפסיקה נקבע גם שהביטוי "בגיר צעיר" איננו מעין "מונח קסם" המצדיק כשלעצמו הקלה בעונשו של נאשם המשתתף לקבוצת גיל מסוימת. כמו כן, קבוצת "הבגירים צעירים" היא לא קטגוריה פסיקתית נפרדת לענישתם של נאשמים. על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו ולבדוק מה המשקל היחסי שיש לייחס לנתון של הגיל בעת גזירת הדין (ע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.11.05) פסקאות 19 עד 21 לחוות דעתו של כבוד השופט ג'ובראן).

23. לאור כל האמור לעיל, הנני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 50 חודשי מאסר בפועל.

ב. הנאשם ישלם קנס בסך של 500,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 50 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון שבהם עד ליום 1.5.24 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו. היה ואחד התשלומים לא ישולם במועד, אזי יעמוד מלוא סכום הקנס לפירעון מידי.

ג. 7 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 3 שנים ממועד שחרורו, הנאשם לא יבצע עבירה מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף או לפי פקודת מס הכנסה.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ט שבט תשפ"ד, 08 פברואר 2024, במעמד הצדדים.